

Regulárne mapy s malým počtom oblastí

Veronika Bachratá, Lenka Kovalčinová

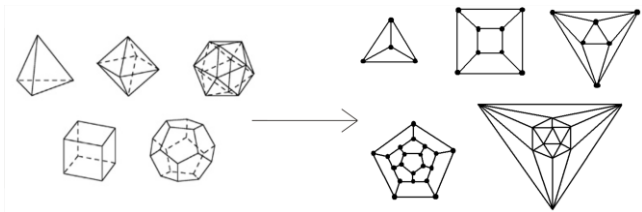
Fakulta Matematiky, Fyziky a Informatiky
Universita Komenského, Bratislava

26. apríla 2010

Platónske telesá a grafy

Regulárne
mapy

Veronika
Bachratá,
Lenka
Kovalčinová

Obrázok: Stereografická projekcia prerobí Platónske telesá na rovinné grafy

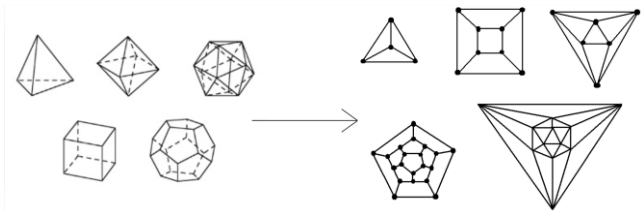
Otázka

Sú aj iné, takto symetrické telesá, respektíve rovinné grafy.

Platónske telesá a grafy

Regulárne
mapy

Veronika
Bachratá,
Lenka
Kovalčinová

Obrázok: Stereografická projekcia prerobí Platónske telesá na rovinné grafy

Otázka

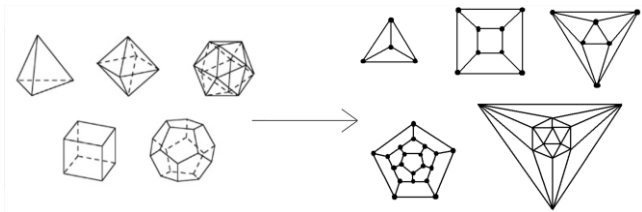
Sú aj iné, takto symetrické telesá, respektíve rovinné grafy.

- iné takéto telesá nie sú

Platónske telesá a grafy

Regulárne
mapy

Veronika
Bachratá,
Lenka
Kovalčinová

Obrázok: Stereografická projekcia prerobí Platónske telesá na rovinné grafy

Otázka

Sú aj iné, takto symetrické telesá, respektíve rovinné grafy.

- iné takéto telesá nie sú
- iné takéto symetrické grafy sú

Orientované plochy

Regulárne
mapy

Veronika
Bachratá,
Lenka
Kovalčinová

Platónske telesá sme zo symetrických grafov dostali keď sme ich nakreslili na sféru a vyrovnali sme oblasti. Grafy sú ale kresliteľné aj na iné plochy ako je sféra. My ich kreslíme, respektíve vnárame, do orientovaných plôch. Pekne vnorené grafy sa volajú mapy.

Orintované plochy

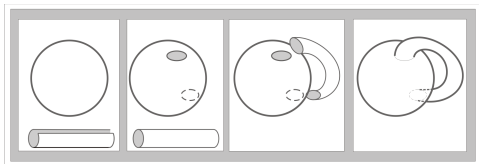
Regulárne
mapy

Veronika
Bachratá,
Lenka
Kovalčinová

Platónske telesá sme zo symetrických grafov dostali keď sme ich nakreslili na sféru a vyrovnali sme oblasti. Grafy sú ale kresliteľné aj na iné plochy ako je sféra. My ich kreslíme, respektíve vnárame, do orientovaných plôch. Pekne vnorené grafy sa volajú mapy.

Definition

Orientovaná plocha, je plocha, ktorá vznikla z orientovanej sféry pridávaním rúčok.

Obrázok: prilepenie rúčny na sféru

Orintované plochy

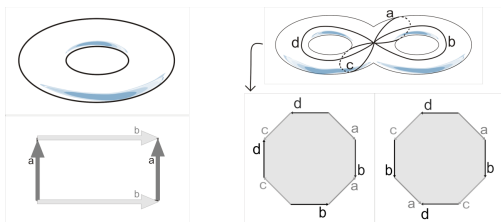
Regulárne
mapy

Veronika
Bachratá,
Lenka
Kovalčinová

Z topologického hľadiska je úplne jedno ako tieto rúčky priliepame, rozhodujúci je len ich počet.

Definition

Orientovaná plocha S_g rodu g , je plocha, ktorá vznikla z orientovanej sféry pridaním g rúčok.

Obrázok: Orientované plochy rodu 1 a 2. Plochy sú rozrezateľné na $4g$ uholník. V tomto prípade teda 4 a 8 uholník

Automorfizmy máp

Na Platónských telesách je zaujímavé najmä to, že sú maximálne symetrické

Regulárne
mápy

Veronika
Bachratá,
Lenka
Kovalčinová

Automorfizmy máp

Regulárne
mápy

Veronika
Bachratá,
Lenka
Kovalčinová

Na Platónských telesách je zaujímavé najmä to, že sú maximálne symetrické
= majú toľko automorfizmov, koľko sa len dá

Automorfizmy máp

Regulárne
mapy

Veronika
Bachratá,
Lenka
Kovalčinová

Na Platónských telesách je zaujímavé najmä to, že sú maximálne symetrické

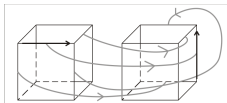
- = majú toľko automorfizmov, koľko sa len dá
- = majú $2e$ automorfizmov, kde e je počet hrán v grafe.

Automorfizmy máp

Regulárne
mápy

Veronika
Bachratá,
Lenka
Kovalčínová

Na Platónských telesách je zaujímavé najmä to, že sú maximálne symetrické
= majú toľko automorfizmov, koľko sa len dá
= majú $2e$ automorfizmov, kde e je počet hrán v grafe.
Viac ako $2e$ automorfizmov nemajú, lebo tým ako sa zobrazí konkrétna hrana zo smerom x_0 na inú je uľ automorfizmus jednoznačne daný.

Obrázok: zobrazením jednej hrany so smerom na inú je automorfizmus kocky jednoznačne daný

Mápy, ktoré majú toľkoto automorfizmov sa volajú regulárne.

Regulárne mapy

Regulárne
mapy

Veronika
Bachratá,
Lenka
Kovalčinová

Jedným z hlavných výsledkov tejto práce, je klasifikácia jednooblastných a dvojoblastných máp podľa počtu hrán.

Automorfizmy mapy tvoria grupu.

Automorfizmy regulárnej mapy tvoria regulárnu grupu.

Preto metódy, ktorými sme hľadali regulárne mapy boli algebraické.

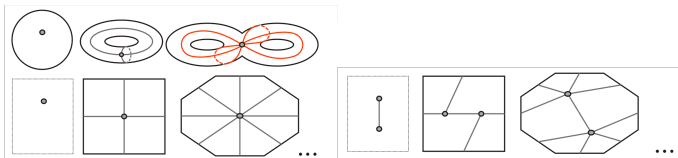
Jednooblastné regulárne mapy

Regulárne
mapy

Veronika
Bachratá,
Lenka
Kovalčinová

Pre jednooblastné mapy sme našli jednoduchú klasifikáciu.

- Jednooblastné regulárne mapy s párnym počtom hrán tvoria jednu nekonečnú triedu. Majú jeden vrchol a ich hrany sú slučky.
- Jednooblastné regulárne mapy s nepárnym počtom hrán tvoria druhú nekonečnú triedu. Majú dva vrcholy a ich hrany tvoria násobnú hranu medzi týmito vrcholmi.

Obrázok: Jednooblastné regulárne mapy z párnym a z nepárnym počtom hrán.

Dvojoblastné regulárne mapy

Regulárne
mapy

Veronika
Bachratá,
Lenka
Kovalčinová

Tu sme takto veľmi jednoduchú klasifikáciu nenašli, a asi ani neexistuje.

Netrivialnými úvahami a pomocou čínskej vety sme našli nasledovnú klasifikáciu;

- Ak e je nepárne, tak počet máp s e hranami je 2^i , kde i je počet rôznych prvočíselných deliteľov e .
- Ak e je párne, ale nie je násobok 4, tak počet máp s e hranami je 2^{i-1} , kde i je počet rôznych prvočíselných deliteľov e .
- Ak e je násobok 4, ale nie je násobok 8, tak počet máp s e hranami je 2^i , kde i je počet rôznych prvočíselných deliteľov e .
- Ak e je násobok 8, tak počet máp s e hranami je 2^{i+1} , kde i je počet rôznych prvočíselných deliteľov e .